

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus XIV. De Testamentis privilegiatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

ab eo designatum L. post mortem 12. C. de Fideicommissi. Si nullum designavit, debent intra annum, alias devolvitur ad Episcopum, si post præviam monitionem, saltem unam, à Judice sive Ecclesiastico, sive Laico factam, non exequantur, Glossa in c. si heredes 6. §. adimpleverint h. r. & c. Nos quidem p. 3. eod.

2299 *Not. 5.* Si hæres ultimam voluntatem defuncti, post Judicis admonitionem, intra annum adimplere negligit, cum amittere totam hæreditatem, ut nihil commodi ex rebus, à defuncto sibi relictis, percipiat, per Authent. *hoc amplius* C. de fideicommissi. & si, cessante legitimo impedimento, negligat solvere legata pia *intra sex menses*, à die insinuationis testamenti numerandos, in poenam legata restituiere debet cum omnibus fructibus, & augmento, seu emolumento, quod à tempore mortis Testatoris ex eis percipi potuit, de quo V. Layman l. 3. tit. 6. c. 11. n. 13. Abbas in c. si heredes.

2300 *Not. 6.* Si præmissa binâ monitione, per Episcopum factâ, adhuc pia legata exequi negligat, etiam ante annum elapsum, privari omnibus commodis, ex testamento ipsi delatis, per Authent. *de Eccl. §. si quis autem pro redempt. c. 11. col. lat. 9.* Denique, si perperam neger, *legatum esse Ecclesie, aut aliis locis piis*, & in illa negotiatione persistat usque ad sententiam, condemnandum esse in duplum. §. *item juxta. Insist. de actionib. & præter hoc tam hæres, si ipse sit Executor, quam etiam Extraneus in dato casu negligentia prædictas poenas incurrit, & Executoris munere privatur; Colligitur ex L. si Patroni. ff. ad S. C. Trebell.*

2301 *Quæres 2.* an Executores possint à justa, & licita Testatoris voluntate discedere, vel eam in aliud, quamvis melius opus, commutare? R. quod non, nisi interveniat auctoritas Summi Pontificis, vel Supremi Principis Secularis ex justa, & necessaria causa. Constat ex c. *Conquestus. 16. de foro comper. & c. 3. h. 1. Clement. 2. de Reliq. domib. Trid. Sess. 22. de reform. c. 6. l. 1. & 4. ff. de administr. rer. ad civit. pertinent.*

2302 *Quæres 3.* an Executore mortuo officium ejus transeat ad hæredem? R. negative ex c. 2. §. *Sanè h. 1. n. 6.* Si autem Executio commissa sit Prælato sub nomine

Tom. III.

sui Officii, Prælatura, vel Dignitatis, eo mortuo transit ad ejus Successorem, nisi aliud colligatur ex verbis, vel circumstantiis, v. g. quia fuit propinquus, specialis amicus &c. quia tunc potius præsumitur commississe personæ.

ARTICULUS XIV.

De Testamentis privilegiatis.

EX diâ. an. 1994. constat ex testamen- 2303
tis aliud esse, quod dicitur *non solenne*, nimirum *specialiter privilegiatum*, ita, ut aut nullas, aut saltem non omnes solennitates, jure communi præscriptas, exigat. Sub hoc primo loco venit *testamentum Militis*; circa quod nota 1. hoc, factum in expeditione, validum esse sine omni solennitate, modò constet de ipsius voluntate, ut habetur ex L. 1. §. 1. ff. de Testam. milit. L. 5. & 15. C. eod. & Insist. in princip. eod. hoc privilegium jure communi (in L. 16. eod.) extenditur etiam ad eos, qui castra sequuntur pro militum obsequiis, aut militia causa, ut sunt Medici, Chirurghi &c. Coeterum Miles, qui testari vult, dum versatur extra castra, & in expeditione, communi jure utitur §. 3. Insist. eod. ac L. penult. C. eod. Quæstio est, an hæres scriptus in testamento militari hæreditatem consequi valeat, si Testator moriatur intra annum post suam à militia liberationem, si testamentum prius conditum fuit jure militari? 2. an etiam, si moriatur post annum à sua liberatione? R. ex L. 38. ff. eod. & quidem ad 1. affirmative, ad 2. autem negative, nisi apposita fuerit conditio, quæ primum evenit etiam post mortem defuncti, elapso jam anno suæ liberationis.

Secundò venit *Testamentum paternum* 2304
inter liberos legitimos; hoc enim consistit nuda parentum voluntate, qua ipsi hæres instituantur per L. *inter omnes* 26. C. Familiae eriscundæ, ibi: *Inter omnes duntaxat hæres suos, qui ex quolibet venientes gradu tamen pares videntur esse, vel emancipatos, quos Prætor ad Successionem vocat, sive capsum, neq; impletum testamentum, vel Codicillus, seu epistola Parentis esse memoratur. Sive quocunque alio modo scriptura, quibuscunque verbis vel indicis inveniantur relicta, judicio familia eriscunda, licet ab intestato ad Successionem liberi*

vocentur, servato Senatûs consulti auxilio, defuncti dispositio custodiatur, etiamsi solennitate legum huiusmodi dispositio fuerit destituta, si verò in huiusmodi voluntate, designatis liberis, alia sit mixta persona, certum est eam voluntatem, quantum ad illam duntaxat personam permixtam, pro nulla haberi; quod intellige, dummodo clarè constet de Testatoris voluntate.

2305 Item habetur L. hac consultissima 21. C. de Testam. §. 1. ibi: ex imperfecto autem testamento voluntatem tenere defuncti, nisi inter solos liberos à parentibus utriusque sexus habeatur, non volumus. Si verò in huiusmodi voluntate, liberis alia sit extranea mixta persona; certum est eam voluntatem defuncti, quantum ad illam duntaxat permixtam personam pro nullo haberi, sed liberis adcrefcere.

2306 Ex his deducitur testamentum paternum inter liberos valere sine aliis solennitatibus, modo Testator (si testari velit in scriptis) manu propria, (si literas sciat) tempus facti testamenti declaret, filiorum nomina propria, & unciarum modum, in quibus eos vult hæredes; sic enim quidam volunt accipi textum in Novella 107. c. 1. exinde colligentes, non valere testamentum inter liberos, nisi sua manu, suisque liberis parens scripserit nomina liberorum, tempus, & unciarum modum. Verum mens Justiniani potius hæc fuit, ut sive scribat testamentum parens, sive alius pro eo, illud literis præscribatur, non notis, alioquin testamentum non valere, & patet ex textu, ibi: non signis numerorum significandas, sed per rotas literas declarandas: ut undique clara, & indubitata constent.

2307 Deducitur 2. in casu, quo non in scriptis, sed nuncupativè parentes testari volunt inter liberos, sufficere duos testes idoneos, sine eo, quod sint rogati, sine alia qualitate à jure cœterequin in hoc puncto testamentorum requisita, modo sint idonei ad deponendum de ultima voluntate defuncti; cum in testamento inter liberos jus gentium, non civile, quoad solennitates consideretur per L. ult. C. famil. heriscund. & auth. Quod sine C. h. t.

2308 Deducitur 3. quando dicimus, valere testamentum paternum inter liberos sine solennitatibus juris civilis, dictum procedere quoad liberos in eo institutos, non au-

tem quoad personas extraneas, nam quoad has non valet, & quod illis relictum est, liberis accrescit, ut dictum est excir. juribus n. 2305. quod tamen accipe, nisi adhibiti sint duo testes (esto alii rectius velint quinque) per Novellam 107. c. 1. ibi: si tamen aut uxori, aut extraneis personis aliquibus voluerit relinquere legata, aut fideicommissa, aut libertates, & hæc propria scripta manu, dictaque à Testatoribus coram testibus, quoniam omnia consequenter in dispositione posita ipsi, & scripserunt, & volunt valere, sint firma: nihilo minucnda eo, quod videantur in charta scripta, reliquam observationem testamentorum non suscipiente, sed hoc solum immutetur, quod ejus manus, & lingua habet, omnem veritatem chartæ præbitam.

Tertio loco est testamentum ad pias causas, quod nimirum conditum est à defuncto pro salute animæ suæ, ad DEL cultum, favorem Ecclesiarum, Xenodochiorum, pauperum, erigendorum pro juventute studiorum, &c. In hoc testamento non requiri omnes juris civilis solennitates constat ex dict. à n. 2110. & quamvis de jure canonico exigantur duo testes; id tamen non pertinet ad formam talis testamenti substantialem; sed tantum probatoriam, ex n. 2112. nec enim de his, quæ relicta sunt piis causis, judicari debet secundum leges, sed Sacros Canones, constat ex c. Relatum 11. h. t.

Quarto loco est testamentum Rustici, de quo L. fin. C. de Testam. ubi dicitur: ab antiquis retro Principibus semper Rusticitati consultum, & in multis legum substitutionibus strictam observationem eis remissam esse, quod homines rustici, & quibus non est literarum peritia, non possint tantam legum subtilitatem custodire in ultimis suis voluntatibus. Quare pro testamentis istorum Sancita sunt seqq. & r. in illis locis, in quibus raro inveniuntur homines literati, per præsentem legem Rusticanis conceditur, antiquam eorum consuetudinem, legis vicem obtinere, ita tamen, ut, ubi scientes literas inventi fuerint, septem testes (quos ad testimonium convocari necesse est) adhibeantur, & unusquisque pro sua persona subscribat; secundo, ut, ubi non inveniuntur septem testes, etiam sine scriptura testimonium adhibentes admittantur.

Tertio,

2311 Tertiò, ut, si in illo loco minimè inveniuntur septem testes, sufficiant quinque, non autem pauciores; quarto, ut, si unus, aut duo, vel plures fuerint literati, liceat eis, pro ignorantibus literas, presentibus tamen subscriptionem suam interponere, sicutamen, ut ipsi testes cognoscant Testatoris voluntatem, & maximè, quem, vel quos hæredes sibi relinquere voluerit, & hoc post mortem Testatoris jurati deponant; concludit demum his verbis, *quod igitur quisque Rusticorum (sicut prædictum est) pro suis rebus disponere, hoc omnimodo, legum subtilitate remissa, firmum validumque constat.* Circa quam legem illud adverte, quod dicitur de numero Testium, subscriptione &c. intelligi solum de locis, in quibus habentur homines literati; secus antiquam rusticorum consuetudinem legis vicem obtinere.

2312 Demum etiam testamentum condi-

tum tempore pestis, privilegiatis annumeratur, de quo Imperator *L. Casus. 8. C. h. t.* Casus, inquit, majoris, ac novi contingentis ratione adversus timorem contagionis, quæ testes deterret, licet aliquid de jure laxatum sit, non tamen prorsus reliqua testamentorum solennitas perempta est; *Testes enim hujusmodi morbo oppressos eo tempore jungi, atque sociari remissum est,* non etiam conveniendi numerorum observatio sublata est; ubi tamen communiter notant interpretes duos sufficere, moti c. Cum esses de testam. Sed & Spiræ ita probatum esse testamentum, refert Minsingerus 1. *Obs. 96.* & cum in hostico testantibus duo testes sufficiant *L. 1. ff. de bon. posses. milit. L. ult. ff. de testam. milit.* & in rusticanis testium numerus legitimo minor requiratur. *L. ult. ff. eod.* Cum necessitas legem non habeat; ut notatur *ibid. lit. D.*

QUÆSTIO XXVII. IN TIT. XXVII. DE SUCCESSIONIBUS AB INTESTATO.

2313 **I**ntestatus, inquit Justinianus princ. Instit. h. t. decedit, qui aut omnino testamentum non fecit, aut non jure fecit, aut id, quod fecerat, ruptum, irritumve factum est, aut si ex eo nemo hæres extiterit; quod brevius reddendo, idem est, ac decedere sine hærede testamentario. Unde si quis ita decedat, illi ab intestato succedere dicuntur, ac eo ordine, qui à lege in talem successionem vocantur; quia verò aliqui decedunt sine hærede testamentario, quòd facultatem testandi non habebant, alii verò, qui habebant, sed non condiderunt, aliqui censent impuberes, & alios facultate testandi carentes, quæstio est, an hi dici possint intestati? Sed hoc solvitur ex *L. 1. ff. de suis, & legitimis, ibi: plane, qui testari non potuit, propriè non est intestatus, puta impubes, furiosus, vel cui bonis interdictum est; sed hos quoque pro intestatis accipere debemus, nec à consuetudine, qua etiam tales intestati appellantur, recedendum, quamvis primi possint dici negativè, alii, privativè intestati.*

Tom. III.

ARTICULUS I.

De Ordine Successionis ab Intestato.

An te resolut. suppon. 1. dupliciter 2314 possit hæreditatem deferri ad alium, vel extestamento, sive justâ ultimâ voluntate defuncti, vel ab intestato, §. *fin.* Instit. per quas personas nobis acquiri; & priorem successionem vocari *testamentariam L. 3. §. de illo ff. pro socio, posteriorem legitimam successionem dici, L. legitimam 8. ff. de petit. hæred. quia per illam ex lege hæreditas defertur. Utraque successio in multis convenit, 1. quia in quolibet succeditur in jus universum defuncti, L. hæreditas. 62. ff. de reg. Juris, 2. in quolibet detrahitur Falcidia. L. Filius familias. 18. ff. ad legem Falcid. 3. in quavis opus est hæreditatis aditione. L. si ex pluribus. 9. ff. de suis, & legit. hæred. quia aliàs hæreditas non transmittitur ad transversales hæredes, L. quoniam 7. C. de jure deliber. neutra tamen ex pacto, vel contractu acquiri potest, L. Hæreditas 5. C.*

Xxx 2

de